

LÜHIKROONIKA

2. detsembril 2021 toimus tekstiurijate aastalõpukonverents „Tekstipäev“. Esinesid Andrus Org, Riina Reinsalu (TÜ, „Millest kõnelevad raamatute kaanetekstid?“), Mari-Liis Madisson (TÜ, „Tänapäevasest patsutus- ja torkekultuurist“), Helen Hint, Helena Lemendik (TÜ, „Kas eestikeelsest magistritööst tasub otsida IMRaD-struktuuri?“) ja Ann Siiman (TÜ, „Vikipeedia artikli kirjutamine õppetöös: kas kasutamata võimalus?“). Ilona Tragel ja Külli Habicht (TÜ) juhatasid töötuba „Koroonapiirangute siltide intertekstuaalsus ja interpersonaalsus“. Tekstipäeva korraldas Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituut.

3. detsembril toimus Tartus Eesti Akadeemiline Usundiloo Seltsi konverents „Alternatiivsetest faktidest teadusuni“. Esinesid Siim Lill („Miks esoteerika ja vandenõuteooriad lahku ei koli?“), Kristel Kivari („Kalevipoeg ja hiiglased taevast: uusmütoloogia sõnumeid Para-Webi foorumist“), Marko Uibu („Alternatiivtõlgenduste välja rollid koroonakriisis“) ja Vladimir Sazonov („Aastatel 2020–2021 COVID-19 ajal EL-i vastu suunatud Venemaa strateegilised narratiivid ja vandenõuteooriad“).

9.–10. detsembril peeti Eesti Kirjandusmuuseumis konverents „Luule on ülev ehmatas. Ilmar Laaban 100“. Korraldasid Eesti Kirjandusmuuseum ning Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus. Mõlemal päeval oli üks peaettekannet: Hasso Krulli „Kujutluse poliitika. Ilmar Laaban ja tuhandeaastane traditsioon“ ja Kerri Kotta „Kõlalised teisendused ja kõlaruumid“.

Esinesid Johannes Bergmark („Fylkingen, teksti-helikunsti pioneerid ja avangardi olukord Skandinaavias“), Raivo Kelomees („Ilmar Laaban ja rühmitus Para '89“), Eduard Parhomenko („Ilmar Laabani ja Tõnu Luige umbkõnelus Heideggerist“), Mirjam Hinrikus („Nikolai Triigi „Märter“ (1913) ja A. H. Tammsaare näidend „Juudit“ (1921) kui nietzscheliku dekadentsi näited“), Merlin Kirikal („Ellinori veidrad assotsiatsioonid: Semperi dekadents ja sürrealism“), Lola Annabel Kass („Eduard Wiiralti kurja öied ja fantasmagooria“), Aija Sakova, Tiina Ann Kirss („Dialoogilised momendid Ilmar Laabani kirjavahetuses Paul Celani ja Nelly Sachsiga“), Marin Laak („Laabani avangard ja eesti luule kese: käsikirja jäänud tõlked“), Paul Beaudoin („Luule ja muusika piiril“), Raivo Kelomees („Ideede ülekanne sürrealistlikus ja tehisintellektiga loodud kunstis“), Philip Meersman („Interdistsiplinaarne instrumentarium: kuidas analüüsida visuaalset luulet?“), Arne Merilai („Laabani oksüümoronid kui tigude müstiline selgroog“), Jaan Pehk, Paul Daniel („Valsisammul limerikel luules“), Mare Kõiva, Aimar Ventsel („Koodivahetused tänases muusikas“), Jaan Malin („Mängur Ilmar Laaban“), Märt Väljataga („Ilmar Laabani odioossed oodid“) ja Triinu Ojamaa („Ilmar Laaban kui pagulane pagulaste seas: rollid ja kuvand“).

15. detsembril toimus Tartus Õpetatud Eesti Seltsi kõnekoosolek. Tiit Rosenberg pidas ettekande „Perekond Oldekopid eestluse ja saksluse vahel“. Ettekandes käsitleti Läänemaal Haimre talupojaperest sirgunud ja Tallinnas käsitöölisena edukalt hakkama saanud esimese põlvkonna linlase perekonnast võrsunud ja Tartu üli-

koolis akadeemilise hariduse saanud teise põlvkonna esindajate identiteeti perekond Oldekopi näitel.

15.–16. detsembril korraldas Eesti Kirjandusmuuseum konverentsi „Allakäigu kiirtee?”. Sel aastal ühendati meditsiini-antropoloogia konverents „Medica” ning Eesti Kirjandusmuuseumi iga-aastased Kretzwaldi päevad. Peaettekandeid oli kaks: Tõnu Viik („Katastroofid taevaalu-tes”) ja Mihhail Lotman („Kriis ja foobia”). Ettekannetega esinesid Eva Toulouze ja Laur Vallikivi („Udmurdi puskari kasutus palvetamiseks XIX sajandil”), Marju Kõivupuu („Kui ei ole surmatõbi, siis saab ikka viinast abi...”), Piret Voolaid („*Õlut hullu, taar tarka, viin aga päris põrgu-line.* Alkoholi ja alkoholitarvitamisega seotud vastuolud eesti vanasõnadest”), Saša Babič („What kind of a truth is in a wine? Social reflection of alcohol beverages in Slovenian proverbs”), Szilárd Tibor Tóth („Perekond kui romaani peategelase allakäigu motivaator Eduard Vilde „Raudsete käte” ja Zsigmond Móriczi „Sugulaste” näitel”), Valeriia Fedorova („Деградация удмуртского языка и распространение этого явления через социальные сети”) ja Lyudmila Lobanova („Современные формы праздника Параскевы Пятницы: в поисках грани между разрушением и возрождением народной традиции коми”). Jüri Talvet andis Kalle Käsperile üle Ivar Ivaski mälestusfondi stipendiumi. Konverentsi korraldasid Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond ja Eesti-uuringute Tippkeskus.

10. jaanuaril 2022 toimus Eesti Kirjandusmuuseumis veebiseminar üleloomulikest lugudest. Mare Kalda pidas ettekande „„Maja aknaaugud mustasid tontlikult”. Üleloomulikust kogemusest jutustamine virtuaalses kogukonnas”.

14. jaanuaril peeti Tartus terminipäevak „Terminipusast terminipesani”. Terminipäevaku korraldajad ja päevajuhid olid Ülle Sihver (Eesti Maaülikool), Reet Hendrikson (Kaitseväe Akadeemia) ja Helika Mäekivi (TÜ). Esinesid Kadri Vider („Väikelaevade terminipusa: kuidas (h)arutada?”), Ülle Sihver (EMÜ, „Kuidas pesastada toidusüsteemi?”), Jaan Alver (TTÜ, „Majandusarvestus ja raamatupidamine – kas mõistepusa?”), Ragnar Leming (EMÜ, „Mahepõllumajanduspusa”), Kalev Stoicescu („Riigikaitse ja julgeolekupoliitika terminiprobleemidest”), Toomas Hiio („Sõjaajaloo termineist ja veidi ka mälu-poliitikast mõne terminirühma näitel: diletandi-praktiku vaade”).

20.–21. jaanuaril toimus Tartus konverents „Ükskord ennepuiste. Paul-Eerik Rummo 80”. Ettekannetega esinesid Tanar Kirs („Juhan Liivi mõtlemise algeristused”), Joosep Susi („Nüüd. Jälle. Alatas. Tähelepanekuid Rummo olevikust”), Marin Laak („Juhan Liivi ülikuub noore Rummo õlul”), Anneli Saro („Rummo ambivalentsuse poeetika”), Ene-Reet Soovik („„Lähem edasi nii kaua, kuni on iga-vikku”. Paul-Eerik Rummo luuletõlked inglise keelest”), Mart Velsker („Üliõpilane ja luuletaja”), Viivi Luik („Luuletaja ilmumine”), Rein Veidemann („Paul-Eerik Rummo *post scriptum*”), Aare Pilv („„Ja mu sõnadest saab lalin”), Anti Saar („Lugemiki fenomen”), Arne Merilai („Kaplinski joon ja Rummo sädemed. Võrdlev hüpo-tees”), Märt Väljataga („Rummo ajaloolisus ja ajatus”), Luule Epner („Aeg ja ajalugu teatripeeglis. Paul-Eerik Rummo näitekirjanikuna iseseisvas Eestis”), Igor Kotjuh („„Saatja aadressi” mõju venekeelsele saajale. Svetlan Semenenko juhtum”), Cornelius Hasselblatt („Luuleekspordi võimalustest. Paul-Eerik Rummo saksa keeles”) ja Piret Viires („Paul-Eerik Rummot õpetades”).

24. jaanuaril tähistati Otepääl Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna 75. sünnipäeva seminariga „Lammas eesti kultuuriloos“. See oli osa pikemast humanitaarteaduste populariseerimise sarjast „Teadus on mõnus. Mida mõtlevad metsad ja mida räägib vesi?“. Esinesid Tõnnu Jonuks („Lammas ja tema DNA“), Reet Hiimäe („Lammas ja temaga seotud subliimsed usundilised tähenduskihid“), Mare Kõiva („Lammas usundilistes juttudes“), Mare Kalda („Aardejuttudest leitud lambad. Vormelid, seosed, paralleelid“), Eda Kalmre („Nn tõestisündinud lood nõukogudeaegses jutupärimuses, lambasmuugeldamise lugu (ATU 1525M)“), Andres Kuperjanov („Kalendrisaba lammas“), Andrus Tins („Hundi ja lamba kultuuriline kahekõne“), Nikolai Kuznetsov („Lammas komi püsiväljendites“), Piret Voolaid („Hundid söönud, lambad terved ehk lamba ja hundi vastandpaar eesti vanasõnades“) ja Anastasiya Fiadotava („„The wolves are fed and the sheep are safe, RIP the shepherd“: The transformation of proverbs into (humorous) image macros“).

27. jaanuaril korraldati Koerus eesti kirjanduse pidunädala raames konverents „Kirjanduslikud maastikud“. Konverentsi eesmärk oli väärtustada eesti kirjanduse suurkujusid, tõmmata tähelepanu kirjandusklassikale, kultuuripärandile, sõna- ja tekstijõule. Esinesid Rein Veidemann („Hiiglaste õlgadel“), Maarja Vaino („Kirjanduse eluruumid“), Joosep Susi („Kujundist tervikteoseni: luule õpetamise põhimõtteid“), Mart Juur („Sissejuhatus lugemisse“) ja Berit Kaschan („Kirjandus-

teraapia – aga milleks?“). Toimus arutelu kirjanduse õpetamisest, millel osalesid Tallinna Kirjanduskeskuse direktor Maarja Vaino, Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi juhatuse liige Kaja Kell, Vikerkare peatoimetaja Märt Väljataga ja kirjandusteadlane Ave Mattheus.

27. jaanuaril peeti Eesti Kirjandusmuuseumis ettekandekoosolek „Ma teen laulust laiad väljad“. Pidulik koosolek oli pühendatud Ottilie Kõiva 90. sünnipäevale. Ettekandega Peetri kihelkonna küladest ja inimestest XIX sajandil ja kaugemas ajaloos astus üles Ülle Tarkiainen Rahvusarhiivist. Peetri kihelkonna mõisatest rahvapärimuses kõneles Ründo Mülts Järvamaa Muuseumist. Peetri regilaulude väljaannet tutvustasid koostajad Janika Oras ja Ottilie Kõiva ning toimetaja Kanni Labi.

31. jaanuaril toimus ingliskeelne seminar teemal „Kas humoorikad kliimamuutuste teemalised plakatid saavad olla teaduskommunikatsiooni vahendiks?“. Esinesid Matthew Hee, Anna-Sophie Jürgens, Karina Judd, Hannah Feldman (kõik Austraalia Riiklikust Ülikoolist) ja Anastasiya Fiadotava (Eesti Kirjandusmuuseumist). Ettekannetes uuriti (põhiliselt Austraalia näitel) kergesti arusaadavat ja lahedas vormis teaduskommunikatsiooni kliimateemalistel protestiplakatil. Huumori rolli selgitamine keskkonnateemalistel protestiplakatil avab uusi vaateid mõistmaks huumori osa kliimamuutuste alases tegevuses ja suhtluses.